

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Misterhult
skola med huvudman Misterhult skola ekonomisk
förening i Oskarshamns kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Misterhult skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Misterhult skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera vad som påverkar och orsakar kunskapsresultat även på grupp- och ämnesnivå. Som underlag för sin analys behöver rektorn också systematiskt följa upp hur lärarna bedriver undervisningen inklusive hur de integrerar värdegrundsuppdraget i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera lärarnas bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. I det ingår att analysera och problematisera avvikelser i bedömningar och betyg inom skolenheten men också i relation till officiell statistik.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver göra självständiga bedömningar av utbildningens kvalitet i syfte att styra utbildningen mot att de nationella målen uppnås.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **17 april 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr SI 2024:4848) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan samt officiell statistik och inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer tillsammans med lärarna kontinuerligt upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå men genomför ingen analys av resultaten på grupp- eller ämnesnivå. Rektorn har också reell kännedom om hur lärarna bedriver undervisningen, och i vissa delar även hur de integrerar värdegrundsarbetet i undervisningen, men det saknas en systematik i uppföljningen. Rektorn och lärarna går tillsammans igenom och utvärderar respektive elevs kunskapsutveckling och sociala situation regelbundet vid särskilt avsatta tider men även vid löpande informella samtal och diskussioner. Rektorns uppföljning av undervisningen är inte tydligt strukturerad men rektorn får inblick i undervisningen genom att hen ofta är närvarande i verksamheten och besöker lektioner och samtal med lärare och elever i det dagliga arbetet på skolenheten. Rektorns uppföljning av hur lärarna arbetar med värdegrundsuppdraget i undervisningen har delvis funnits med inom ramen för det utvecklingsarbete som genomfördes på skolenheten föregående läsår. Det var en insats om anpassade lärmiljöer finansierad av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Konkret innebar det att de inrättade och bemannade en särskilt anpassad lärmiljö i ett rum på skolenheten. Rektorn och personalen hade då kontinuerligt enskilda samtal med elever och vårdnadshavare om till exempel hur personalens bemötande och elevernas inflytande på sin skoldag påverkade deras lärmiljö. En övergripande slutsats från projektet är att elevernas kunskapsutveckling är tydligt kopplat till personalens arbets- och förhållningssätt och det har lett till fortsatt relationellt och förtroendeskapande arbete med kollegor, elever och vårdnadshavare. Hur

undervisningen påverkar elevernas kunskapsresultat analyseras emellertid huvudsakligen på individnivå. Såväl rektorn som lärarna och representanterna för elevhälsan beskriver visserligen att analysarbetet pågår kontinuerligt i de samtal som de för i vardagen, men de exempel som framgår stannar oftast vid hur lärare kan anpassa eller organisera undervisningen för en enskild elevs behov. Individperspektivet i analysarbetet är också framskrivet i skolenhetens mål och vision för det systematiska kvalitetsarbetet. Orsaken beskrivs av rektorn vara att analys på gruppnivå inte är relevant på grund av det låga elevantalet.

Trots att analysen på övergripande nivå är begränsad beslutar rektorn om utvecklingsåtgärder och fördelar resurser utifrån elevernas behov. Under vårterminen 2024 deltog rektorn, biträdande rektorn och styrelsens ordförande i kvalitetsdialog med Skolverket och SPSM. Det utmynnade i ett beslut om att under läsåret 2024/25 arbeta med kompetensutveckling inom Specialpedagogik för lärande för hela verksamheten; förskola, fritidshem, förskoleklass och grundskola. Syftet är att skapa en samsyn kring grundläggande värdegrundsfrågor. Resurser fördelas utifrån de behov som uppstår i den löpande verksamheten. Lärarna kan till exempel på eget eller rektorns initiativ byta av varandra eller fungera som extra resurs vid krävande situationer. Rektorn har också beslutat om att låta det särskilt anpassade klassrummet vara kvar bemannat även efter avslutat projekt för att kunna erbjuda eleverna flexibilitet i lärmiljön utifrån behov.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn ger personalen möjlighet att själva styra sin samverkan, men det saknas en struktur för det gemensamma arbetet som säkrar att lärarna får förutsättningar att utveckla sin kompetens och undervisning. Det finns en fastlagd gemensam mötestid varje vecka som vid vissa tillfällen har en tydlig agenda. Det kan till exempel vara att behandla ansökan om statsbidrag. I övrigt har rektorn valt att inte styra lärarnas arbetsplatsförlagda tid i syfte att det ska ge förutsättningar för en stark drivkraft i organisationen. Lärarna får själva välja när de vill arbeta med planering, diskussioner och utvärderingar. Granskningen visar också att lärarna arbetar gemensamt med planering av undervisning, delar med sig av uppgifter och material och diskuterar anpassningar i undervisningen för specifika elever. Skolenhetens förstelärare har också i uppdrag att utveckla det ämnesövergripande arbetet. Inom ramen för det arbetet samverkar lärarna exempelvis avseende val av centralt innehåll, mål och bedömning. Samtidigt saknas det strukturer som kan ge stöd för att lärarnas samverkan med varandra och med elevhälsan inriktas mot utveckling av undervisningen och lärarnas kompetens. Utan stödjande strukturer finns till exempel risk att de vardagliga åtagandena upptar den största delen av utrymmet i diskussionerna. Även om det kollegiala arbetet har en vag

styrning är andra gemensamma arbets- och förhållningssätt däremot tydliga. Förutom det gemensamma relationella arbetssättet finns tydliga rutiner för exempelvis hur frånvaro och kränkande behandling hanteras.

Rektorns ledning av skolenhetens jämställdhetsarbete

Rektorn leder inte något arbete om frågor som rör jämställdhet på skolenheten. Rektorn har visserligen kännedom om vissa könsmonster som till exempel att de få anmälda fallen av kränkningar oftast avser pojkar. Avsaknaden av ett systematiskt arbete med att säkerställa att elever oavsett könstillhörighet får samma förutsättningar att lära och utvecklas framgår genom att både rektorn och lärarna ger uttryck för att de inte ser till kön som en faktor att förhålla sig till, utan de ser till individer. Att möta varje elev utifrån hans individuella förutsättningar är en viktig utgångspunkt i arbetet i skolan. Att endast utgå från ett individperspektiv riskerar dock att osynliggöra könsmonster och därmed hindra ett strategiskt arbete för att bryta och motverka sådana.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera vad som påverkar kunskapsresultat även på grupp- och skolenhetsnivå. Som underlag för sin analys behöver rektorn också systematiskt följa upp hur lärarna bedriver undervisningen inklusive hur de integrerar värdegrundsuppdraget i undervisningen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn för närvarande endast analyserar kunskapsresultat på individnivå och att det saknas systematik i rektorns uppföljning av undervisningen. Genom att utveckla analysen så att den även omfattar en övergripande nivå ökar möjligheten att finna mönster som kan ha betydelse även för enskilda individer. En systematik i vilka metoder som används och vilka frågeställningar som är i fokus bidrar till att det blir tydligt vad det är som ska värderas.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att följa upp kunskapsresultat även på grupp- och skolenhetsnivå. Det kan handla om resultat för årskurser, ämnen och resultat utifrån kön. För uppföljning av undervisningen kan rektorn till exempel använda systematiska observationer med återkoppling till lärarna. Medarbetarsamtalen kan vara ett annat viktigt tillfälle för rektorn och lärare att kommunicera om undervisningen. Utifrån ett brett underlag kan rektorn analysera orsaker

till skillnader i måluppfyllelse mellan olika grupper och ämnen samt vilken betydelse olika arbetsformer och arbetssätt har för måluppfyllelsen. Det handlar om att identifiera möjliga orsaker till eventuellt låg måluppfyllelse, men också om att ta fasta på framgångsfaktorer i de fall – till exempel i enskilda ämnen eller hos enskilda lärare – där måluppfyllelsen är hög. Med utgångspunkt i orsaksanalysen kan rektorn sedan identifiera utvecklingsområden tillsammans med personalen och därefter prioritera, besluta om och planera förbättringsåtgärder för att utveckla undervisningen. För vidare läsning rekommenderas Skolverkets kommentarer till de allmänna råden (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet.¹

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsan och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad och varierad och lärarna förmedlar på ett tydligt sätt mål och syfte med undervisningen samt ger eleverna det stöd de behöver för att vara aktiva i lektionsarbetet. Lärarna inleder lektionerna med en tydlig start där de exempelvis går igenom vad de ska arbeta med och återkopplar innehållet till tidigare lektioner. Lärarna förmedlar också undervisningens mål och syfte genom att bryta ned detta och kommunicera till eleverna hur det hänger samman med konkreta lektionsaktiviteter. Eftersom undervisningen till övervägande del är åldersintegrerad görs

¹ Skolverket (2012). *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*. Skolverkets allmänna råd med kommentarer.

detta utifrån elevernas ålder och mognad. Avseende sammanfattande avslut på lektioner ger lärarna visserligen olika exempel på hur de undersöker hur väl eleverna tagit till sig lektionsinnehållet, men det förekommer dock bara under en observation. Vidare varierar lärarna undervisningen på ett balanserat sätt för att motivera eleverna. Exempelvis delar de in en lektion i flera olika moment utifrån lektionens längd och varierar, som i den ämnesintegrerade undervisningen, både arbetsformer, arbetssätt och ämnesinnehåll. För att eleverna ska komma i gång med arbetet använder lärarna korta introduktioner. Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstått genom att ge även enskilda instruktioner eller bryta av under lektionens gång för att till exempel diskutera olika begrepp. Lärarna försöker också få eleverna att ta hjälp av varandra.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers förutsättningar och behov

Lärarna arbetar genomgående med att stärka elevernas självförtroende och motivation. Lärarnas metodiska arbete med att skapa en god lärmiljö för eleverna bidrar till elevernas motivation att lära. Lärarna uppmuntrar eleverna kontinuerligt och diskuterar med enskilda elever om hur de kan överkomma hinder för att delta i undervisningen. För att visa tro på elevernas förmåga undviker lärarna att pressa eleverna att genomföra aktiviteter eleverna inte tror att de klarar. I stället anpassar de uppgifter så att de blir rimliga för eleverna både i omfång och svårighetsgrad och lärarna förevisar eleverna den progression de gör i skolarbetet. Samtidigt arbetar lärarna med att öka elevernas uppmärksamhet och ambition i skolarbetet genom att vara tydliga i sina instruktioner.

Lärarna anpassar innehåll och arbetssätt i undervisningen för att stimulera och utmana alla elever. I och med att undervisningen sker åldersintegrerad är lärarna uppmärksamma på att anpassa undervisningens innehåll och kommunikationen om uppgifter och förväntningar utifrån elevernas ålder och förutsättningar. I det kontinuerliga arbetet med att följa upp avstämningar av elevernas individuella kunskapsutveckling har de gemensamma diskussioner i kollegiet om hur de kan anpassa exempelvis arbetssätt för specifika elever. Det kan till exempel handla om att utöka de praktiska inslagen i undervisningen. Det finns också en tydlig samverkan mellan lärarna och speciallärare för att forma undervisningen utifrån elevers förutsättningar och behov. De anpassningar som görs har fokus på att få elever att klara skolarbetet, men det finns även exempel på att elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling utmanas på lämplig nivå. Till exempel kan en elev i en lägre årskurs få arbeta med uppgifter tillsammans med elever i en högre årskurs eller få möjlighet att byta undervisningsgrupp. Elever kan också vid behov få svårare uppgifter eller få bearbeta uppgifter ytterligare.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Elevernas har ett reellt inflytande på undervisningen. Det framgår särskilt genom arbetet med anpassade lärmiljöer där eleverna i betydande grad fått vara med och styra när och i vilken form de ska visa sina kunskaper. Det har också handlat om att tillsammans med läraren komma överens om uppgifters omfattning eller om en elev ska arbeta i ordinarie klassrummet eller i det anpassade klassrummet. Detta arbetssätt har permanentats. Andra sätt att involvera eleverna i undervisningen är exempelvis att ge eleverna olika valmöjligheter och att låta elevernas intressen påverka innehållet i undervisningen. Lärarna utvärderar också undervisningen tillsammans med eleverna på olika sätt även om det finns utrymme för att göra det mer metodiskt. De använder till exempel kortare avstämningar i slutet av en lektion om vad eleverna lärt sig och några gånger per termin genomförs bredare utvärderingar som sedan används som underlag för att anpassa undervisningen.

Eleverna får goda möjligheter att reflektera och att ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna får på flera sätt reflektera över frågor utan ett givet svar. Det gör de till exempel inom ramen för det ämnesövergripande arbetet där de utifrån ålder och mognad får använda olika källor i arbetet för att sammanställa information. I gemensamma diskussioner försöker lärarna få alla elever delaktiga för att det inte ska bli exkluderande för någon. Genom att läraren frågar och lyssnar på eleven kan elevens idé eller åsikt komma fram. Eleverna får också återkommande reflektera kring sitt eget lärande. I till exempel matematikundervisningen får eleverna ofta beskriva hur de har hanterat en beräkning och får också pröva olika metoder och diskutera hur de fungerar. Eleverna får också reflektera kring vad de har lärt sig, bland annat då lärarna påvisar för eleverna vilken progression de haft inom olika områden. Även i avseende att få eleverna att ta ansvar för sitt lärande har arbetet med anpassade lärmiljöer bidragit till att eleverna får träna på sitt ansvarstagande för sitt skolarbete. Till exempel kan eleverna välja när de har behov av att arbeta mer enskilt i det anpassade klassrummet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn,

lärare, elevhälsan och elever samt observationer, inkommen dokumentation och Skolinspektionens enkäter.

Arbete för studiero och lugn miljö

Det pågår ett samlat arbete på skolenheten för att skapa och upprätthålla studiero. Det främjande arbetet med studiero är tydligt genom lärarnas gemensamma förhållningssätt i bemötandet av eleverna. Det innebär framför allt att skapa förtroendefulla relationer med eleverna. Det gör lärarna exempelvis genom att tydligt involvera eleverna i beslut som rör lektionsarbetet. Till exempel kan läraren komma överens med en elev om ett arbetsbeting och elever kan till stor del själva få styra när de har behov av att arbeta i det anpassade klassrummet. Utvärdering av arbetet med det anpassade klassrummet har visat på positiva effekter på studieron. Dels har det inneburit en lugnare miljö i det ordinarie klassrummet, dels har elever i högre grad kunnat få specifikt stöd utifrån enskilda behov. Eleverna är även delaktiga i arbetet med studiero genom att de får diskutera och påverka klassrumsregler.

Arbete för trygghet

Rektorn och personalen arbetar medvetet för att skapa trygghet. Det främjande arbetet är främst kopplat till arbetet med att skapa tillitsfulla relationer mellan lärare och elever men de arbetar även med olika teman inom ramen för värdegrundsarbetet och eleverna är delaktiga i arbetet med skolenhetens ordningsregler. Det är även tydligt att lärarna har ett gemensamt förhållningssätt i att agera omgående vid olika händelser som att en elev utsätts för kränkande behandling. Det förebyggande och åtgärdande trygghetsarbetet utgår från resultaten av uppföljning av tryggheten på skolenheten. Inför utvecklingssamtalen diskuterar lärarna tryggheten med respektive elev och eleverna får också varje termin skriftligt besvara en åldersanpassad enkät som innehåller frågor om trygghet och om de har vänner på skolan. Ett exempel på åtgärd utifrån vad som framkommit i uppföljningen är att det finns personal vid omklädningsrum före och efter vissa lektioner i idrott och hälsa. Resultaten på skolenhetens egen enkät har varit positiva. I de senaste två omgångarna av Skolinspektionens elevenkät för elever i årskurs 5 har eleverna på Misterhult skola däremot angett betydligt lägre resultat på frågeområdet trygghet jämfört med genomsnittet för de elever som deltog i enkäten. Vårdnadshavare och lärare har däremot angett jämförelsevis höga värden avseende trygghet. Rektorn har inte funnit några förklaringar till diskrepansen i resultaten. Då otrygghet uppkommer hos elever hänför såväl rektorn som lärare och representanter för elevhälsan det huvudsakligen till enskilda elevers beteende. Otrygga situationer i samband med exempelvis raster hanterar personalen omgående med eleverna. Personalen diskuterar också en händelse gemensamt dagen efter och gör upp en handlingsplan för

eventuella åtgärder. När det gäller kränkningar på nätet, inklusive om det sker på fritiden, arbetar personalen främst åtgärdande även om det förekommer visst främjande arbete inom ramen för vissa ämnen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom området men vill påtala vikten av att rektorn tillsammans med personalen fördjupar analysen av orsaker till resultat som indikerar att elever på något sätt upplever otrygghet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg, 5. Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn och lärare samt inkommen och officiell statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn tar del av och diskuterar lärarnas bedömningar i syfte att identifiera eventuella avvikelser men analysen av likvärdigheten i lärarnas omdömen och betyg är begränsad. Rektorn har tillsammans med lärarna, speciallärare och resursperson genomgångar av samtliga elever avseende omdömen, kartläggningar och elevernas kunskapsutveckling. Vid dessa tillfällen förs även diskussioner om bedömningar, vilket bidrar till en samsyn kring bedömning. Rektorn går också igenom och diskuterar med lärare hur de har kommit fram till ett visst betyg och kan i förekommande fall visa på omständigheter i bedömningsunderlag som gör att eleven inte når kriterierna för det betyget. Vidare är enligt rektorn och lärarna resultaten på nationella proven i paritet med de betyg eleverna får och har varit så över tid. Rektorn har dock vid något tillfälle uppmärksammat en avvikelse och har i det fallet samlat lärarna för diskussion om orsaken. I ett jämförande perspektiv är emellertid rektorns analyser mer allmänt hållna. I vissa ämnen hade elever i årskurs 6 vårterminen 2023, vilket är senaste gången elever i årskurs 6 på skolenheten fått betyg, betydligt högre genomsnittlig betygspoäng än genomsnittet för riket. Både rektorn och lärarna uppger att de gör jämförelser av betygsresultat med andra skolor, främst i kommunen. Rektorn ger dock inga beskrivningar av att de har problematiserat skillnader utan förklaringarna handlar om att eleverna har den kunskapsnivån. Det framgår också av granskningen att rektorn tidigare

har undersökt hur det går för eleverna i senare årskurser på andra skolor för att på så sätt få en ytterligare bild av relevansen i elevernas betyg. För närvarande görs det dock inte systematiskt.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att regelbundet kunna samverka med varandra om bedömningar och betyg men det saknas en tydlig struktur för arbetet. De gemensamma elevgenomgångarna är ett forum för samverkan kring bedömningar och den ämnesövergripande undervisningen förutsätter också samarbete även i bedömningsarbetet. Lärarna ger också tydligt uttryck för att de har sambedömning och diskussioner om till exempel vad som krävs för en elev att uppnå kriterierna i ett ämne. Men på samma sätt som för lärarnas samverkan i övrigt saknas en tydlig struktur som ger stöd för gemensamt arbete som berör just bedömning och betyg. Lärarna får själva styra sin samverkan, vilket kan medföra en risk för att lärare får olika möjligheter eller förutsättningar att delta. En problematik i bedömningsarbetet är också att det är få lärare på skolenheten. Det förekommer därför att lärare är ensamma om att undervisa i ett ämne på skolenheten. Det förekommer också att lärare undervisar i ämnen de saknar behörighet i. Lärarna har inte heller någon samverkan med andra skolor avseende bedömning och betygsättning. Vidare framgår av granskningen att rektorn ser till att lärarna har tillgång till Skolverkets olika bedömningsstöd men rektorn följer inte upp om lärarna använder dessa.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera lärarnas bedömningar och betygsättning ur ett likvärdighetsperspektiv. I det ingår att analysera och problematisera avvikelser i bedömningar och betyg inom skolenheten men också i relation till officiell statistik.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn tar del av och diskuterar bedömningar med lärarna. De analyser rektorn gör av bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv är dock allmänt hållna och klarlägger inte om orsaker till höga eller låga omdömen och betyg är relevanta. Det medför en risk att elevernas omdömen och betyg inte stämmer överens med deras faktiska kunskaper.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn på ett systematiskt sätt följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Det kan exempelvis omfatta jämförelser av skillnader i omdömen och betyg i och mellan olika ämnen och elevgrupper och mellan flickor och pojkar. Jämförelserna kan göras inom skolenheten, med andra skolenheter, lägeskommun och riket som helhet genom officiell statistik.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 3, 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, och representant för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen följer upp verksamheten men gör inte på ett tydligt sätt självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet eller måluppfyllelse. Fyra gånger per år genomförs kvalitetsdialoger där rektorn, tillika skolchef, informerar styrelsen om nuläget på skolenheten, exempelvis avseende hur arbetet fortskrider med utvecklingsområden och kompetensutvecklingsinsatser. Det är rektorn som identifierar vilka åtgärder som behöver vidtas och om det är en resursfråga. Styrelsens ordförande har dock deltagit i kvalitetsdialogerna med Skolverket och SPSM och på så sätt varit involverad i beslut om att inleda ett gemensamt kollegialt arbete för hela skolan. Det finns en tydlig rollfördelning så till vida att styrelsen har det ekonomiska ansvaret medan rektorn har ansvar för kvalitet och resultat på själva skolenheten. Det framgår emellertid att styrelsen inte på ett tydligt sätt förhåller sig självständigt till, och kritiskt granskar, den uppföljning, analys och bedömning av verksamheten som görs på skolenheten. Till exempel uppger ordföranden att styrelsen inte har saknat någon information men att de har möjlighet att ställa de frågor de behöver om behovet skulle finnas. Vidare framgår av granskningen att varken kränkingsanmälningar eller klagomål inkommit de senaste åren. Det finns dock tydliga rutiner för att hantera sådana och huvudmannen har

möjlighet att utreda eventuella klagomål gällande rektorn på ett oberoende sätt.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen tar ansvar för att det långsiktigt ska finnas förutsättningar för undervisningen. Lärarna på skolenheten har till övervägande del legitimation även om flera undervisar även i ämnen de saknar behörighet att undervisa i och styrelsens ambition är att det även fortsatt ska vara en hög personaltäthet. Personalen får också möjlighet till kompetensutveckling. Bland annat har en av speciallärarna genomgått utbildning i att identifiera elever med tal- och språksvårigheter och en av lärarna går för närvarande utbildning på deltid till speciallärare. Vidare finns det goda förutsättningar att bedriva undervisningen i form av tillgång till lärverktyg, teknisk utrustning samt ändamålsenliga lokaler. Till exempel har styrelsen beslutat att alla elever ska ha en dator. När det gäller behov av inköp eller arbete med byggnader och lokaler förlitar sig styrelsen på den information de får från rektorn.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Huvudmannen ger rektorn stöd utifrån de behov rektorn signalerar. Rektorn har frekvent kontakt med styrelsens ordförande om de frågor rektorn vill diskutera och även om sådant som kan behöva behandlas av hela styrelsen. Det kan till exempel handla om behov av underhåll eller personalfrågor. Rektorn kan även få administrativ avlastning om behovet uppstår. Avseende kompetensutveckling har rektorn fått genomgå såväl rektors- som skolchefsprogrammet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver göra självständiga bedömningar av utbildningens kvalitet i syfte att styra utbildningen mot att de nationella målen uppnås.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen tar ansvar för ekonomistyrningen, men inte styr kvalitetsarbetet mot de nationella målen lika tydligt. Till exempel efterfrågar inte styrelsen en övergripande analys av kunskapsresultaten. Det medför en risk att huvudmannen inte

identifierar eventuella utvecklingsbehov i utbildningen som ligger inom huvudmannens styrningsansvar.

Skolinspektionen rekommenderar därför huvudmannen att formulera mål för uppföljningen av skolenhetens resultat, som tar sin utgångspunkt i de nationella målen och riktlinjerna. Även om en huvudman med endast en skolenhet kan bedriva sitt kvalitetsarbete i ett sammanhang med verksamheten, framgår av skollagen att varje huvudman på ett systematiskt sätt ska följa upp, analysera resultaten och utveckla verksamheten. Det är därför viktigt att huvudmannen skapar riktlinjer för uppföljning och analys av verksamheten på skolenhets- respektive huvudmannanivå.

På Skolinspektionens vägnar

X Sarah Vinterlycka

Beslutsfattare

Signerat av: Sarah Vinterlycka

X Anders Berggren

Föredragande

Signerat av: Anders Berggren

I handläggningen av ärendet har även utredare Christoffer Martinelle medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med styrelsens ordförande.
- Dokumentstudier. Det avser dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Misterhult skola är en fristående skola belägen i Oskarshamns kommun, med huvudmannen Misterhult skola ekonomisk förening. Skolan har elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid granskningstillfället går 26 elever i årskurs 1–6. Skolan leds av en rektor.